

**Άρθρο της Προέδρου του ΣΟΚΠΑ, Ομ.Καθ. Στέλλας Πριόβολου  
στο ΒΗΜΑ της Κυριακής, 31.10.2021**

**Η συνταξιοδότηση στην Ελλάδα από καταβολής... κυβερνήσεων**

Το θέμα της συνταξιοδότησης των Ελλήνων πολιτών παραμένει επί χρόνια μια από τις μεγάλες παθογένειες του ελληνικού κράτους. Το θέμα αυτό μας καλεί σε μια αναδρομή στο παρελθόν για να δούμε πώς αντιμετωπιζόταν το θέμα αυτό στην αρχαία Αθήνα, που πιστεύω ότι έχει ενδιαφέρον και κυρίως μπορεί να διδάξει τους νεοέλληνες.

Στην αρχαιότητα, η αθηναϊκή πολιτεία είχε προβλέψει μηχανισμό ελέγχου για τη συνταξιοδότηση των πολιτών. Έτσι, όποιος Αθηναίος υποψιαζόταν ότι κάτι δεν πήγαινε καλά με τη συνταξιοδότηση συμπολίτη του, ότι, δηλαδή, αυτός υποκρίθηκε τον ασθενή και ξεγέλασε τις αρμόδιες αρχές ή αντιμετωπίστηκε χαριστικά από αυτές, είχε το δικαίωμα να καταγγείλει στη Βουλή τον συνταξιούχο και να ζητήσει από το κράτος να του στερήσει τη σύνταξη. Εξάλλου, το οργανωμένο κράτος, σε περίπτωση καταγγελίας και προκειμένου να προστατευθεί από κακόπιστους συκοφάντες, απαιτούσε από τον κατηγορο ακλόνητες αποδείξεις χαριστικής αντιμετώπισης του συνταξιούχου από τις αρμόδιες αρχές. Αν μάλιστα ο κατηγορος υποστήριζε ότι ο ίδιος ήταν φτωχότερος ή πιο επιβαρυσμένος στην υγεία του από τον κατηγορούμενο, τότε η πολιτεία επέτρεπε την ανταλλαγή περιουσιών, την αποκαλούμενη «αντίδοση». Η ΑΝΤΙΔΟΣΙΣ ήταν νόμος, στο πλαίσιο των λειτουργιών της αθηναϊκής πολιτείας. Όταν ένας πολίτης οριζόταν να εκτελέσει μια από τις λειτουργίες, αν έκρινε ότι αυτή ήταν δυσανάλογη με τις οικονομικές του δυνατότητες, μπορούσε να την αρνηθεί, υποδεικνύοντας άλλον πλουσιότερο συμπολίτη του, ο οποίος όφειλε είτε να δεχθεί είτε να ανταλλάξει την περιουσία του με εκείνον.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της αντίληψης, που επικρατούσε στην αρχαία Αθήνα για τις συντάξεις των πολιτών, αλλά και υπόδειγμα υπεράσπισης κατηγορουμένου, αποτελεί ο γνωστός «Υπέρ αδυνάτου» ρητορικός δικανικός λόγος του Λυσία, που γράφτηκε μετά την πτώση των Τριάκοντα Τυράννων, το 403 π.Χ. και εκφωνήθηκε στη Βουλή των Αθηναίων. Ένας πολίτης, ανάπηρος (αδύνατος) αγωνιζόταν στο δικαστήριο να υπερασπιστεί το δικαίωμά του για συνταξιοδότηση, καθώς ένας συμπολίτης του τον είχε καταγγείλει, γιατί τον αμφισβητούσε και τον θεωρούσε ικανό για εργασία. Αρχίζοντας, λοιπόν, ο αδύνατος την απολογία του, με τρόπο πρωτότυπο και απροσδόκητο, προκάλεσε την προσοχή των βουλευτών-κριτών του και κέρδισε τη συμπάθειά τους λέγοντας: *«Δεν απέχω πολύ από το να χρωστώ ευγνωμοσύνη στον κατηγορο, επειδή μου ετοίμασε αυτήν εδώ τη δίκη, που μου δίνει την ευκαιρία να λογοδοτήσω για τη ζωή μου, κάτι που δεν είχα λόγο να επιχειρήσω μέχρι σήμερα»*. Η τεχνική που χρησιμοποιεί ο Λυσίας, με το ύφος ενός απλού Αθηναίου πολίτη, καταφέρνει να αναδείξει τα δικά του τίμια επιχειρήματα απέναντι στα αντίστοιχα απατηλά του αντίδικου.

Αυτά , βέβαια, συνέβαιναν στην αρχαία Αθήνα. Σήμερα, θα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι στην Ελλάδα υπάρχουν 2.800.000 περίπου συνταξιούχοι και 3.300.000 αντίστοιχα ενεργός πληθυσμός, και ότι το προσδόκιμο ζωής έχει ραγδαία αυξηθεί... ευτυχώς για την ανθρώπινη ζωή, δυστυχώς για τις συντάξεις! Είναι, επομένως, αναγκαίο το ασφαλιστικό σύστημα να προσαρμόζεται στα μεταβαλλόμενα δεδομένα και να προστατεύει τους νέους πριν φθάσουν στο στάδιο του γήρατος! Και είναι πράγματι τραγικό για την οικονομία της χώρας μας να βλέπει κανείς ανθρώπους ακμαίους να συνταξιοδοτούνται πρόωρα και να προβάλλουν συγχρόνως ένα ολέθριο πρότυπο στους νέους.

Την παθογένεια των συντάξεων επιχειρεί να αντιμετωπίσει ένα νέο σύστημα επικουρικής ασφάλισης για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας. Οι εισφορές των νέων θα αποταμιεύονται και θα επενδύονται, δημιουργώντας ένα αποθεματικό από το οποίο θα πληρώνονται οι μελλοντικές τους συντάξεις. Το σύστημα αυτό ισχύει σε προηγμένες χώρες, όπως η Σουηδία, η Δανία, η Ολλανδία και, σύμφωνα με το Υπουργείο Εργασίας, συνοδεύεται από διπλή δικλίδα ασφαλείας. Οψόμεθα... ας ελπίσουμε, επίσης, ότι η αλλαγή του συστήματος δεν θα «διαγράψει» τα αναδρομικά των επικουρικών συντάξεων, που το κράτος οφείλει στους παλαιούς συνταξιούχους και ακόμη εκκρεμούν και ... ουδέν νεότερον!

.Στη σύγχρονη Ελλάδα οι συντάξεις χρησιμοποιούνται ως η πιο ανώδυνη λύση για την είσπραξη χρημάτων προς όφελος του κράτους από τους αδύνατους πολίτες και ως εκ τούτου, ακίνδυνους και... «μη αγανακτισμένους». Έτσι, οι συνταξιούχοι μέχρι σήμερα καλούνται να πληρώσουν υποχρεωτικά τις αμαρτίες γενεών και ...ούτε ένας ΛΥΣΙΑΣ δεν τους σώζει!